

gibnej sili neko upiranje napravlja, razvidno je iz prizadetja ali upiranja konja, premakniti ga. Tudi na vozu sedeč človek napravlja tej gibnej moči neko upiranje, katero izhaja iz voza nanj, kajti tudi njegovo telo gre le nerado iz stanja miru v stanje gibanja. Kadar voz človeško telo naprej premika ali giblje, prizadevlje si tudi telo na enem mestu ostati v stanu miru, kakor dotlej. Stanovitnost in gibna moč bojujeta se za telo na vozu. Kaj se zgodi? — Kadar se telo voza dotika, takrat mora ono ubogati gibno moč; zgornji del telesa pa je nasproti malo bolj odvisen, in je le toliko na voz navezan, kolikor se z zdošnjim delom telesa skupaj derži. Vsled tega se pa v tem slučaju telo skrivi ali pride v krivo lego. Zapomnite: Telo se na vozu v resnici ne premiče naprej, ampak le dozdevno; v resnici se naprej premiče le zdojni del telesa. Na sili, katero je treba v to obrniti, da zopet po koncu sedeti moremo, lahko spoznamo, da mora biti stanovitnost zgornjega dela telesa tudi premagana.

Poiščite nekoliko prikazni na mirnih ali počivalnih telesih, ktera se opirajo na zakon stanovitnosti! —

Voz, kateri stoji pri miru, je težje premakniti, kakor pa že gibajočega naprej premikati. Zato pa pusté modri vozniki, da konji stoječi voz le polagoma, ne pa kar naenkrat pretegnejo. Polne kupice, ako jih na kaki podlagi nesemo, se na nazaj prekucnejo, ako podlago naenkrat naprej premaknemo. Denar, kateri je nad kupo na koščeku papirja, pade ravno v kupico, ako papir naglo v vodoravni legi naprej udarimo.

Pri tej priliki more učitelj opomniti, da se tudi na duševnem polju človeškega in ljudskega življenja zakon stanovitnosti razodevlje. Tako vidimo moč navade, ktera bi rada pustila vse pri starem; radi počivamo in le težko in neradi se starega in stare navade, razvade in šege odvadimo in jo pustimo. Ako pa pride tako ali tako gibna sila in moč, toraj se ona lene in nemarne stvari z neuporno silo polasti, in jo tako naprej do boljšega vede in giblje. To se vendar naenkrat ne zgodi; ker še vedno se čuti močan potegljaj, da bi se staro ne zapustilo. V ljudskem življenju so posebno v resnici slavni možje, kateri so po svojem ravnanji svoje verstnike in potomce na nova in boljša pota napeljali. N. pr. Karol Velki, i. dr.

Vprašanja: *Kako se glasi zakon stanovitnosti za gibljiva telesa? — Kako pa za počivalna? — Kako se pa glasi zakon stanovitnosti sploh za gibljiva ali premikajoča in počivalna telesa? —* (Dalje prih.)

Dopisi in novice.

— **Iz Vrabč na Vipavskem**, 6. junija 1878. (Besedica o našem »Tovarišu«). Verli »Slovenec« ima v svojej 58. številki dopis o slovenskem časnikarstvu. To mi daje povod, da izpregovorim nekoliko besed o našem edinem slovenskem šolskem listu. Kakor slovenski časopisi sploh, ima tudi »Učiteljski Tovariš« obilo kritikarjev. »Tovariševe« kritikarje delim v tri verste. Pervi mu očitajo, da je preklerikalen. Drugi, da je njega vredništvo premalo izbiračo

v spisih, ki dohajajo temu listu. A tretji terdó, da »Tovariš« nikakor ne vstreza slovenskim učiteljem i. t. d. Prevdarimo danes, če se »Tovarišu« po pravici to in uno očita. Ko se je spominjal »Tovariš« umrlega Pija in pozdravljaj Leona XIII., se je s tem zeló zameril nekaterim liberalnim učiteljem, češ, da to ni pristojno šolskemu listu, če toliko pisari o poglavarji katoliške Cerkve. Kaj vse to briga šolski list! Jaz pa mislim, da ni nespametno, če je »Tovariš« o tem pisaril. Kajti blagi sin se vsikdar zanimiva za svojega očeta. Kot vernim katoličanom ne sme nam biti zoperno, ako se pove kaj lepega in spodbudnega o našem dušnem očetu, rimskem papežu. Smert blagega Pija IX. mislim, da je vsacega kristijana močno pretresla. Kdo bi torej zameril »Tovarišu«, če je pisal nekoliko o velikem Piju IX.! Šola in cerkev mislim, da ste še vedno v ozkej zvezi (*bi imeli biti*) zatorej ima pa »Tovariš« tudi prav, da stoji na kerščanskem stališču, akopram to nekaterim ni po volji. Sicer pa ravno ni potrebno, da bi se »Tovariš« preveč potezal za vero. Saj imamo dober cerkven list »Zgodnjo Danico«. Svetoval bi Vam torej gospod vrednik, da pustite nji, kar vašemu listu ni naloga. (*Oblak brez dežja, pa list brez barve, sta si zelo podobna.*) »Tovariš« naj pa piše za učitelja kot tacega. Mislim, da tako o nobenem oziru ne bote škode terpeli. (*Hm! škode, kaj si mislite pod to besedo?*) — Če je »Tovariš« premalo izbirčen v spisih, tega ne vem. Mogoče, da to in uno vsacemu ne vstreza. Ali kdo more vsem ustreci! Naj se torej oni potrudijo, ki o tej zadevi niso zadovoljni s »Tov.«, da mu kaj boljšega pišejo. Kritikovati je lažje, kakor spisati kaj dobrega. Sicer pa mislim, da nekaterim tudi niso »Tov.« spisi po volji, ker jih plaši strah »Klerikalec«. — »Tovariš« ne vstreza slovenskim učiteljem, pravijo tretji. Tj pa sami ne vedó, kaj hočejo. »Pedagogični pogovori« jim niso všeč; »Poženčan« nima kaj vrednosti za-nje; »Naravoslovje v ljudskeji šoli«, to bi še bilo nekaj. Dalje pravijo, da ima »Tov.« tudi premalo dopisov i. t. d. I zakaj mu pa ne dopisujejo, če bi radi dopise brali! Sicer Vam pa naravnost povem, da se tudi meni čudno zdi, da se »Tov.« tako redkokrat pošlje kak dopis. Kdo je temu kriv? (*Nekaj tudi to, zavarljic ne sprejemamo, s tem smo si odvernili marsikaterga spretnega — a nepremišljenega pisatelja. Vr.*) — Tako sem Vam hotel danes malo na uho pošeptati, da zveste, kako se tù in tam sodi o »Tovarišu«. Vem pa, da tudi Vam, gospod vrednik, prileti kaka robata na uho. Svetujem Vam torej, da kolikor je moč, vstrezate »Tov.« bralcem in da se včasih tudi ozrete na želje Vaših kritikovalcev, saj pogosto človeku neprijatelj več koristi, kakor 5 slabih prijateljev. Dobro znamenje je za »Tovariša«, da se tako rad kritikuje. Mora uže kaj veljati, sicer bi ga njegovi neprijatelji pri miru pustili. Dobra kritika listu veliko več koristi, kakor ničvredno hvallisanje. Se ve, da se pa taka ne sme prezerati! Da nekateri »Tovarišu« niso prijatelji je pa tudi to krivo, da se on učiteljem ne prilizuje, ampak jim resnico brez vseh ovinkov kar naravnost pove. »Resnica oči kolje«. Ko so nastopili za ljudsko šolo novi časi, pisal je »Tovariš«, da naj si učitelji nič preveč ne obetajo od nove dobe. To so smatrali učitelji, kot da bi jim »Tovariš« ne privoščil blagrov nove ere. Se ve, da so ga napačno razumeli. »Tov.« vrednik je sam učitelj, kako bi torej ne želel, da zasije njegovim tovarišem boljše stanje. »Tov.« je le hotel opomniti svoje tovariše, da naj nikar preveč ne pričakujejo od novega časa. Je li imel prav ali ne, to naj sodijo drugi. Ravno berem v »Slov. Narodu«, da učitelji v Primorji in v Istri niso nič kaj navdušeni za združenje; zdaj se malo kdo briga za to. Mar ni to istina? V našem okraji imamo uže poldrugo leto dovoljenje od vlade, da si smemo osnovati okrajno

učiteljsko društvo, a vkljubo temu smo še vedno brez taistega. Želeti bi torej bilo, da se nekdanje prijazne razmere med učiteljstvom zopet obnovijo. Pa kako bi se to doseglo? Jaz mislim, da naj ložje po okrajnih učiteljskih društvih in po slovenskem učiteljskim društvu. (*Kjer ni zaupanje, je vse prigovarjanje brezuspešno. Vr.*) Vendar ker smo zdaj učitelji po Slovenskem v dva tabora ločeni, ne bo to tako lahko šlo, kakor pred letom 1871. Vsakako pa se trudi ti »Učiteljski Tovariš«, da se učiteljstvo vedno bolj in bolj okoli tebe zbira. To boš dosegel, ako gledaš, da ustrezaš vsestransko svojim naročnikom. Mislim, gsp. vrednik, da mi ne boste v zlo šтели, ako Vam podajam tū nekatere svēte. Zelja, da pospešim tvoj blagor »Tov.«, narekovala mi je te verstice. Naj bi se še kdo drugi oglasil o tej zadevi! Stvar je imenitna in vsega premisleka vredna!

Ivan Zarnik.

Pričujoči spis podam, kakor sem ga prejel, komentara mu ne bodem pisal; marljivemu gospodu dopisovalcu nisem hotel prostora odrehati, sicer je uže to četrto pismo jednacega zadržaja od raznih učiteljev. Vr.

— (*Iz seje c. k. dež. šl. svēta za Kranjsko dné 31. maja 1878.*) Nagrada sočanom izpraševalne komisije za splošne ljudske in meščanske šole za l. 1877 je bila razdeljena.

Poročilo ravnateljstva c. k. spraševalne komisije za splošne ljudske in meščanske šole o učiteljskih izpitih m. aprila 1878 in o došlih taksah se je vzelo na znanje in sklenilo se je razdeliti to udom komisije.

Pri ljudski šoli v Kranji se ima napraviti ločen četrty dekliski razred; trirazredna ljudska šola v Starem tergu pri Ložu se ima razširiti v štirirazredno z začetkom prihodnjega leta; dotični učiteljci in čertertemu učitelju se je plača določila.

Nadučitelja Janez Vresic za Leskovec, Jakob Koželj za Čermošnice in učitelja Janez Zerovnik za Begunje pri Cerknici in Jože Zajec za Krašnje so bili imenovani stalni, dobili so dekrete.

Kar se tiče umeščenja hišnika in šolskega sluga v tukajšnjem licealnem poslopji so bile prošnje s primernim nasvetom napotene deželnemu odboru. Zastran pokojnine iz milosti ljudskemu učitelju so se obrnili na deželni odbor. —

Prošnje učiteljskega gojenca, da bi mu ne bilo treba poverniti državne stipendije, ko je izstopil iz učiteljsca, ni bila uslišana, a dovolili so mu dva obroka za izplačevanje.

Pozivi zoper kaznivne razsodbe so bili razrešeni.

Poročilo c. k. deželnega nadzornika za ljudske šole o nadzorovanji nekaterih ljudskih šol v Kerškem okraji se je vzelo na znanje in oddani so bili dotični ukazi.

Umeščenje dveh pomožnih učiteljev na ljudskih šolah, navseti za deželno učiteljsko skupščino so bili sprejeti.

Nekaterim pomožnim učiteljem se je dovolil učiteljski izpit mesca oktobra pregledavši jim ponavljanje zrelostnega izpita.

Prošnje za nagrado in denarno pomoč so bile razrešene.

— *Štajarski deželni šolski svēt* je v svoji seji 23. maja dovolil osnovevanje obertniškega napredovalnega tečaja na Celjskej ljudskej šoli. Za učitelja v Ribnici (v okraji Marenberskem) je imenovan Franjo Harich iz Zelezne kaplje na Koroškem, za nadučitelja pri Malej nedelji v Ljutomerskem okraji pa Srečko Pirc, učitelj iz Rečice.

— (*Iz seje deželnega odbora 1. junija.*) Odbor je pritrđil predlogom dotičnih pomnoženih krajnih in okrajnih šolskih svētov, da se Franc Avser

definitivno potrdi v učiteljski službi na enorazredni ljudski šoli na Bohinjski Beli, Jožef Potokar pa v službi vodje in nadučitelja na trirazredni ljudski šoli v Mokronogu. —

— (Iz seje deželnega odbora 8. junija.) Predlogu pomnoženega krajnega in okrajnega šolskega sveta, da naj se učitelj Janez Peruzzi v učiteljski službi na ljudski šoli v Logu na Kočevskem definitivno potrdi, je deželni odbor pritrnil. — Na vlogo županstva oziroma krajnega šolskega sveta v Trzinu za vpeljanje nemškega učnega jezika v Trziški ljudski šoli je deželni odbor sklenil, da on nikakor ne pritrni, da bi se v podučevanju jezikov v Trziški šoli kaj predruščilo, kar bi nasprotovalo učnemu načrtu za štirirazredne ljudske šole, kateri je vpeljan z ukazom deželnega šolskega sveta 10. decembra l. 1874., in kateri je dosedaj o tem edino merodajna postava. — Zarad oddaje izpraznene Jak. pl. Šelenburgove ustanove za sprejem v Terzijansko akademijo na Dunaji je deželni odbor storil predlog s priporočilom trojice prošnjikov.

II. Razgled po službeni kategoriji.

Kategorija	Slovenski štajar						Nemški štajar						
	Mož.		Žensk.		Skupaj		Mož.		Žensk.		Skupaj.		
	def.	prov.	def.	prov.	def.	prov.	def.	prov.	def.	prov.	def.	prov.	
Direktor.	—	1	—	—	—	1	12	—	—	—	—	12	—
Nadučitelj.	94	1	1	—	95	1	205	—	2	—	—	207	—
Učitelj.	135	16	9	1	144	17	301	56	21	3	322	59	
Podučitelj.	11	48	3	12	14	60	46	102	32	62	78	164	
Suplent.													
a) Svētinih	—	28	—	3	—	31	—	97	—	8	—	105	
b) Duhovnih	—	1	—	—	—	1	—	10	—	—	—	10	
Vadniških učitelj.	3	—	—	—	3	—	6	—	3	—	9	—	
Industrijal. učiteljic	—	—	—	105	—	105	—	—	—	360	—	360	
				Skupaj .	256	216	—	—	—	—	628	698	

Sestavil T. B. II.

— (Okrajna učiteljska skupščina za mesto Ljubljansko) bode v četrtek 4. julija v sobi c. k. m. učiteljsca. Na dnevnem redu je: 1. Opazke

c. k. okraj. nadzornika. 2. Kako ima biti vravnan jezikosloven pouk v mestnih ljudskih šolah, da zadostuje dvojnemu nalogu: izobraženju za navadno (državno) življenje in pripravljanju za srednje šole. 3. Izbera poučnih knjig in beril za l. 1878/79, da se predložé okrajnemu nadzorništvu po §. 8. derž. sl. postave dné 14. maja 1869. 4. Poročilo bukvarničnega odseka o okrajni učiteljski bukvarnici. — Nasveti za nakupovanje knjig in učil naj se predlagajo bukvarnični komisiji pismeno do 1. julija. Volitev komisije za l. 1878/9. 5. Volitev stalnega odbora okrajne konference. 6. Volitev dveh poslancev v deželno učiteljsko skupščino. 7. Samostalni nasveti, ki se imajo predlagati do 1. julija pismeno stalnemu odboru. — V predsednikovega namestnika za to skupščino je odbran ravatelj na učiteljskih g. Blaž Hrovath. —

— **Za Kamniški okraj** bode letos 4. julija v Kamniku. Na dnevnem redu bode razen navadnih stvari: a) izbujenje in gojenje čuvstev vzlasti rodoljubnega (patriotiskega) čuvstva; b) tedenska knjiga; c) gojenje spomina in razuma; d) podučevanje v petji v ljudski šoli. (Praktično s šolskimi otroci od treh do štirih popoldne).

— **Za okolico Ljubljansko** bode 24. julija na Verhniki. Dnevni red: *Dopoldne*. 1. Ljudska šolska bukvarnica na podlagi minist. ukaza 15. decembra 1872. (poroča g. Kuhar). 2. Kmetijska nadaljevalna šola (por. g. Kerne). 3. Kaj ovira v okrajih sploh, posebno pa v posameznih šolskih krajih gojenje zdravstva, in kako bi se to dalo odstraniti v smislu ministerskega razglasa 9. junija 1873? *Popoldne*. Praktično podučevanje v jezikoslovlju s posebnim oziranjem na ministerski razglas dné 5. aprila t. l. — Volitev v bukvarnični odsek, v stalni odbor, v deželno konferenco bode po okoliščinah ali dopoli ali popoli dné.

— **Za Logatec** bode 5. avgusta v Idriji. Razen navadnih toček je na dnevnem redu: 1. Ali je poučevanje v ženskih rokotvorih in v gospodinjstvu v ljudski šoli potrebno, in kako se ima v tem poučevati? 2. Poučevanje v pisanji v ljudski šoli — bode se potem razkazalo. 3. O kmetijskem poučevanju v nadaljevalni šoli. 4. Kako se ima učitelj vesti proti ljudstvu, da si pridobi pri njem potrebno spoštovanje?

— **Vrloj braći, slovenskim učiteljem!** Centralni odbor za priredjevanje obéh hrvatskih učiteljskih skupština opriedielio je, da će 3. obća hrvatska skupština obdržavati u Osieku i to 4., 5., i 6. rujna (septembra) o. g. (3. rujna u večer biti će predskupština).

Slovenski učitelji pokazali su dosada, da pozorno prate naš rad, te su nas kod prijašnjih skupština u znatnom broju i posjetili. Nadamo se, da i ovaj put u Osieku neće izostati. Naša briga biti će, da jim boravak u Osieku što više osladimo.

Pristupnice, s kojima su skopčane polakšice kod vožnje vnamo i nadrž, bezplatan stan u Osieku i t. d. dobivaju se po 1 for. kod ravn. učitelja kaptolske škole u Zagrebu g. Antuna Irgolića.

U Zagrebu, 26. svibnja 1878.

Za centralni odbor:

Ivan Filipović,
predsjednik.

Ljud. Tomšić,
tajnik.

— **Iz Zagreba.** (Trgovačke škole). Vis. vlada pozvala je trgovačku obrtničku komoru u Zagrebu, da ju izvesti, kako su uređene dosadanje trgovačke škole, kakva im je naukovna osnova i koji učitelji na njih uče. Povod je ovomu molba pomenute komore upravljena na vladu, da bi se kod sastavljanja školskih knjiga uzeo obzir i na trgovačke škole. — H. U.

— **Dalmacija.** U skoro bio je u Dubrovniku sastanak učitelja onoga kotara. Razpravljalo se o sljedećih predmetih: 1. po kojem stepenu da se vodi obrazovanje pameti; 2. kako je najuspješnije budite krasočut; 3. koje će se zajedničko slovničko nazivlje materinskog jezika rabiti u cielom kotaru; 4. kakov je valjani postupak u poredanju sastavaka; 5. po koji način mogu se zagovarati i nadgledati knjižnice za djecu; pak još dvie vježbe, predavanja u zemljopisu i računici. Za celoga sastanka bio je liepi red i drugovanje medju članovi te se zaključilo na Lopudi se opet za novo dogovaranje sakupiti. Neugodno se je dojmila članova odluka visoke vlasti, koja opominje učitelje na što veće staranje za polazak škole i za poljodjelsku obuku, te se prieti uzkracenjem podpore. Istina je, da u tom može učitelj mnogo pomoći, ali mu se nevalja prietiti, kao da je on nepolazku najveći krivac, nego ga treba ponukati utješljivim sredstvom i ponudom nagrade. U odbore budu odabrani: za pokrajinsku skupštinu Adamović i Dević; za kotarsku knjižnicu Dević i Kušić; za stalni odbor Kastrapeli i Dević; pregledaoci biblioteka za djecu Adamović, Broili, Kastrapeli, Dević, Kovačević, Kuratca i Marković. —

— **(Škole u Srbiji.)** Po najnovijem izvještaju od god. 1877. ima u Srbiji 619 mužkih i 82 ženske osnove škole; svega dakle 701. Na mužkih školah bilo je lani još 80 učiteljica, dočim su na ženskih školah izključivo učiteljice. Po tom ima u Srbiji svega 539 učitelja i 162 učiteljice. Sistem narodne škole u srbskoj kneževini je četverorazredan. Ovakovih škola sa četiri razreda ima samo u gradovih; na selih i varošicah jesu škole sa 1, 2 — 3 razreda i to zajedničke (skupne). Kad se uzme ravan broj stanovništva u zemlji na 1,300.000, onda dolazi na 1855 žitelja po jedna škola. Prema današnjim zahtjevom ovaj broj škola ne odgovara potrebam, ali kad se uzmu sve prilike u obzir, a osobito vrieme, otkada se prva škola podigla, onda se mora priznati, da u ovom pogledu Srbija spada medju prve države u Evropi. U Srbiji su sve škole državne. — Od srednjih i najviših zavoda ima u Srbiji: Bogoslovija sa dva odjela u Biogradu; dvie velike gimnazije sa 7 razreda i to u Biogradu i Kragujevcu; devet malih gimnazija sa 4 razreda u Biogradu dvie, a u Valjevu, Jagodini, Kruševcu, Negotinu, Požarevcu, Uzici i Šabcu po jedna; jedna velika realka u Biogradu; šest realnih gimnazija u Aleksincu, Zaječaru, Kneževcu, Leznici, Smederevu i Čačku; jedna učiteljska škola (učiteljište) u Biogradu; jedna viša djevoj. škola (koja se ima podići od 4 na 5 razreda) u Biogradu; jedna zemljodjel-šumarska škola u Požarevcu; jedna velika škola (kao sveučilište) sa tri fakulteta u Biogradu. Ovamo nisu uračunane vojne škole i privatni zavodi, kojih po Srbiji ima u više mjestih. N.

— **Po ministarskem ukazu** dné 7. aprila 1873 bode mogel imeti vsak učenec, ki prestopi iz javne ljudske šole v najnizi razred srednje šole obiskovalno spričalo (Frequentations-Zeugnis), ki bode v smislu §. 36 sl. in uč. reda 20. avgusta 1870 obsegal znake iz verouka, učnega jezika in številjenja; to velja že za prihodnje šolsko leto 1878/9. —

Sprejem bode poglavitno zavisel od sprejemnega izpita, vzlasti ker se oglašajo tudi nejavno podučevani. — Spričalo ljudske šole bode pripomoglo, da se učenje bolje presoja (als informierender Behelf). — Taka spričala nemškoslóvenska se dobivajo pri Milicu na starem tergu h. št. 33/19 in sicer veljajo 1 bukve 60 kr.

— „**Cerkveni glasbenik**“ I., št. 2. ima v sebi začetek spisa „Petje prvih kristjanov in konec sestavka: Kakih misli je mnogoterno še katoliška duhovščina zastran cerkvene glasbe: Kronika društvena t. j. sklep o I. občnem

zboru. Dopise ima 1. iz Breznice na Gorenškem; 2. iz Kranja. 3. iz Novomesta. Missa in honorem s. Caeciliae, zložil Foerster, presodil Sattner. Muzikalna priloga št. 2 ima štiri razne »Tantum ergo« (Foerster, Nedvěd, Hribar); Veni s. Spiritus (Fajgelj). List stoji družnikom 1 gl., a nedružnikom 1 gl. 50 kr. do konec leta 1878.

Razpisi učiteljskih služeb.

Na Kranjskem. (V okraji Kamniškem.) Na dvorazredni ljudski šoli v Moravčah je služba nadučitelja z letno plačo 500 gl. in prostem stanovanjem izpraznjena. Prosnje za to službo se morajo do 15. julija t. l. krajnemu šolskemu svetu v Moravčah predložiti. — V Kamniškem okraji ste tudi izpraznjeni učiteljski službi v Ihanu, l. p. 450, in na Berdi pri Podpetci, l. p. 400 gl.

Premembe pri učiteljstvu.

Na Kranjskem. G. g. nadučitelja: Janez Vresic v Leskovcu in Jakob Kozelj v Čermošnjicah, pa tudi g. g. učitelja: Janez Žerovnik v Begunjah in Jože Zajec v Krašnji so postavljeni definitivno.

V a b i l o

na naročbo za II. polovico l. 1878.

Naglo nas mine, ves trud in bolečine, berzo tudi poteka dan za dnevom, mesec za mesecem; jedno številko lista sestaviti prizadeva vže nekaj časa in truda, a polletna doba hitro mine, in s tem listom končujemo oprav 12. številko XVIII. tečaja „Učit. Tovariša“. Ko se spoštovanim sobratom in drugim rodoljubom za dosedanja materielno in duševno podporo zahvaljujemo, vljudno se priporočamo v prihodnje za naročevanje in podporo tudi v drugi polovici t. l. V programu, ki si ga je „Učit. Tov.“ svoje dni postavil, in ki tudi še sedaj ostane, najde vsak dovolj polja, ako ga hoče obdelovati. Politika naša, ako se sme v šolskem listu kaj tega omeniti, ne more drugačna biti, kakoršna je večine našega slovenskega naroda; vsak list, bodi si še tako skromen, brez barve ne more biti, in list z „jasnim programom najde vže, kolikor toliko podpore. Toliko svojim dosedanjim in bodočim naročnikom, sicer pa skoro vsaka številka „Tov.“ kaže, kaj si želi, kaj pričakuje vredništvo. — Podvizajte se tedaj slavni rodoljubje z naročnino! Ker je pa za tisek potreba denarja in zopet denarja, vabimo zaostale naročnike na vplačevanje; tudi je še dobiti nekaj iztisov letošnjega tečaja. Stane pa „Tovariš“ za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 50 kr. Vrednik mu je Matej Močnik, mestni učitelj, a založnik, ki prejema naročnino in nanzanila, R. Milic, na starem tergu, št. 33/19.